

LEBKA JAKO CELEK

MOZKOVÁ ČÁST LEBKY

1. CALVARIA

2.a) BASIS CRANII INTERNA:

- **fossa cranii anterior:**
  - canalis opticus
  - otvůrky v lamina cribrosa
  - výstup foramen ethmoidale anterius

- **fossa cranii media:**
  - fossa hypophysialis
    - sella turcica
    - sulcus caroticus
  - sulcus sinus petrosi superioris
  - impressio trigemini
  - processus clinoides posterior
  - synchondrosis sphenopetrosa
  - foramen lacerum
  - fissura orbitalis superior
  - foramen rotundum
  - foramen ovale
  - foramen spinosum
  - sulci a.meningeae media
  - hiatus canalis n.petrosi majoris
  - hiatus canalis n.petrosi minoris

- **fossa cranii posterior:**
  - synchondrosis petrooccipitalis
  - protuberantia occipitalis interna
  - eminentia cruciformis
  - sulcus sinus sagitalis superioris
  - sulcus sinus transversi
  - sulcus sinus sigmoidei
  - sulcus sinus petrosi superioris
  - sulcus sinus petrosi inferioris
  - porus acusticus internus
  - canalis facialis
  - apertura externa aqueductus vestibuli
  - foramen jugulare
  - foramen magnum
  - canalis hypoglosi
  - foramen mastoideum

2.b) BASIS CRANII EXTERNA:

- foramen ovale
- foramen spinosum- crista infratemporalis
- spina ossis sphenoidalis
- processus pterygoideus- lamina lateralis, medialis,
- hamulus pterygoideus
- processus pyramidalis ossis palatini
- canalis pterygoideus
- foramen lacerum
- canalis acroticus
- canalis musculotubarius
- fossa jugularis
- fossula petrosa
- canaliculus tympanicus
- apertura externa canaliculi cochlae
- canaliculus mastoideus
- fossa mandibularis
- tuberculum articulare
- os tympanicum
- fissura petrotympanica
- fissura petrosquamosa
- fissura petrotympanica
- fissura tympanomastoidea
- processus styloideus
- processus mastoideus
- foramen stylomastoideum
- incisura mastoidea
- sulcus a.occipitalis
- foramen jugulare
- foramen magnum
- tuberculum pharyngeum
- condyli occipitales
- canalis hypoglosi
- canalis condylaris
- crista occipitalis externa
- protuberantia occipitalis externa
- linea nuchae
- planum nuchae

OBLIČEJOVÁ ČÁST LEBKY

ORBITA

- fossa sacci lacrimalis
- canalis nasolacrimalis
- foramen ethmoidale anterius
- foramen ethmoidale posterius
- fossa gl.lacrimalis
- fovea trochlearis
- foramen zygomaticoorbitale
- sulcus et canalis infraorbitalis
- fissura orbitalis superior

- fissura orbitalis inferior

CAVUM NASI OSSEUM

- apertura piriformis
- choanae
- concha nasalis superior
- concha nasalis media
- concha nasalis inferior
- meatus nasi superior
- meatus nasi medius
- meatus nasi inferior
- meatus nasopharyngeus

FOSSA TEMPORALIS

- foramen zygomaticotemporale

FOSSA INFRATEMPORALIS

- foramen ovale
- foramen spinosum
- spina ossis sphenoidalis
- foramen mandibulare
- tuber maxillae
- foramina alveolaria
- fissura orbitalis inferior

FOSSA PTERYGOPALATINA

- foramen rotundum
- canalis pterygoideus
- foramen sphenopalatinum
- fissura orbitalis inferior
- canalis palatinus major
- foramen palatinum majus
- foramina palatina minora

PALATUM OSSEUM

- processus palatini
- os incisivum
- laminae horizontales ossis palatini
- sutura palatina mediana
- sutura palatina transversa
- sutura incisiva
- spina nasalis posterior
- foramen incisivum
- foramen palatinum majus
- foramina palatina minora

LEBKA JAKO CELEK

1. POHLAVNÍ ROZDÍLY NA LEBCE

- nasofrontální přechod
- squama ossis frontalis
- tubera frontalia a parietalia
- processus mastoideus
- processus alveolaris
- protuberantia occipitalis externa
- arcus superciliares
- krajina bradová

2. LEBKA NOVOROZENCE

- menší splanchnocranium
- menší processus alveolares
- sutura metopica
- symphysis menti
- angulus tympanicus chrupavčitý
- malý processus mastoideus
- výrazná tubera frontalia a parietalia- desmogenní paprscitá osifikace
- výraznější ossa incisiva
- obvod- 34 cm
- délka- 11 cm
- šířka- 9 cm
- fonticuly- konstantní- major- ossa bregmatica- 2 roky
  - minor- po narození
  - sphenoidalis- os eptericum- 6 měs.
  - mastoideus- 1 rok
- nekonstantní- glabellaris
  - metopicus
  - parietalis

NÁRAZY NA LEBKU- v krajině čelní- kosti praskají od incisura supraorbitalis přes pars orbitalis ossis frontalis- 2 směry- na druhou stranu přes lamina cribrosa ossis ethmoidalis nebo přes alla minor do fossa cranii media

- v krajině spánkové- od fossa cranii media- 3 směry- přes synchondrosis sphenoccipitalis na druhou stranu, napříč přes sella turcica, napříč pyramidou přes fossa cerebellaris

- v týlní krajině- trhliny ve fossa cerebellaris- 3 směry- do druhostranné fossy kolem foramen magnum, k lamina cribrosa ossis ethmoidalis, do fossa cranii media.

TVAR LEBKY

- rozvoj neurocrania- závislý na rozvoji mozku- vykluje se kost čelní vpřed a vzhůru, kosti temenní vzhůru a kost týlní dozadu. lamina cribrosa jde z polohy vertikální do téměř vodorovné, foramen magnum je

u většiny savců dorsálně, u opic dorsocaudálně a u člověka na bazální části týlní kosti, lebka už není připojena v prodloužení páteře ale je na páteř posazena. Vypadá to ,jako by mozek rozpínal lebeční kosti

- rozvoj splanchnocrania- závislý na žvýkacím aparátu, velikost dutiny oční je přímo úměrná velikosti oční koule- Žižka.
- úhlovité zalomení mezi horizontálně stojící přední jámou a k ní šikmo vzhůru vystupujícím klivem se nazývá- KYFOSA BÁZE LEBEČNÍ.

RTG LEBKY

- frontální snímek- můžeme pozorovat hlavní sutury calvy, rozsah sinus frontalis, crista galli, margo supraorbitalis, strop, horní a vnitřní okraj oční, ala minor, temporální okraj ala major, fisura orbitalis superior, někdy canalis opticus. Dále se zobrazuje poloha pyramid, jejího horního okraje, processus mastoideus a spodina zadní jámy lebeční. Z dutiny nosní je patrný její strop, septum a spodina, dobře viditelné jsou cellulae ethmoidales, sinus maxillaris, zuby a ramus mandibulae
- boční projekce- posouzení konfigurace lebeční báze, jeví se jako ostrá linie- na které lze zepředu dozadu rozeznat- crista galli, strop orbity, processus clinoideus anterior, sella turcica, dorsum sellae, okraj pyramidy, protuberantia occipitalis interna, sinus frontalis, sphenoidalis, maxillaris, cellulae ethmoidales, obě čelisti, sutura lambdoidea a coronalis.
- nezapomenout- rtg snímek=negativ- světlejší místa= stíny a tmavší= projasnění.
- kompakta na kostech dává intenzivnější stín
- diploe tvoří stíny méně intenzivní
- pneumatické dutiny tvoří projasnění
- části, které jsou blíže k filmu dávají kontrastnější stíny

